

αὐξήσῃ τὰ πρὸς διδασκαλίαν καὶ διασκέδασιν μέσα της. Ὁ ἑφημέριος, συνεργῶν κάποτε με τοὺς γονεῖς, εἶναι καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς ἐνορίας, καὶ κρατεῖ κατὰ σκεπτικὸν τῆς νοσητικῆς καὶ ἡθικῆς βελτιώσεως τῆς νεολαίας τοῦ ποιμνίου του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὑπόκειται εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἐπίπονά των ἐνασχολήματα, δὲν ἀπολαμβάνει εἰμὴ ὀλίγα περιπλέον προνόμια ἢ ἀναπαύσεις, καὶ βαστάζει τὴν θῆσιν αὐτοῦ εἰς κοινωνίαν, ὅπου ὅλοι προσπαθοῦν νὰ διδαχθῶσι, μόνον διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν νοσῶν αὐτοῦ ἀποκτημάτων. Εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν αὐτῶν κώδικα ὑπάρχει νόμος τις, παράξενος μὲν, ἀριστον ὅμως ἔχων σκοπὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ κληρὸς τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ ὅποιονδήποτε γάμον, ὅταν ἡ μελλόνυμφος δὲν δύναται νὰ ἀναγινώσῃ· οὔτω δὲ με τὴν διδασκαλίαν τῆς μητρὸς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρέμεται τὸσον πολὺ, προβλέπει ὁ νόμος οὗτος διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων της. Παρατήρησαν δύο Ἀγγλοὶ περιηγηταί, ὅτι, ἐκτὸς εἰς τὰ μεγάλα ἀλιευτικὰ καταστήματα, ἦτο σπανιότατον νὰ εἴρῃ τις Ἰσλανδὸν ὁποιονδήποτε, ὅστις δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀναγινώσῃ καὶ νὰ γράψῃ. Ἀλλ' ἡ μάθησις αὐτῶν δὲν περιορίζεται εἰς τοῦτο. Τὰ Λατινικὰ συγκροτοῦν μέρος τῶν μαθημάτων τοῦ λαοῦ, ὡς καὶ τοῦ κλήρου—οἱ Ἰσλανδοὶ εἰς γράφουν αὐτὰ καὶ ποιητικὰ καὶ πεζικὰ· συμβαίνει δὲ πολλάκις, ἐνῶ διέρχεται τὴν χώραν αὐτῶν ὁ ξένος, ν' ἀκούσῃ τὸν χωρικὸν ὁδηγὸν του ὁμιλοῦντα πρὸς αὐτὸν Λατινιστῇ, καὶ τὸν ξενοδόχον του τὸ ἐσπέρας, ἐπιστρέφοντα ἴσως ἀπὸ τὸ ταπεινὸν ἡμερολόγιον τοῦ σιδηροδρομίου, νὰ συνδιαλέγεται μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Εὐγγελίου καὶ Κικέρωνος, με κομψότητα καὶ εὐροίαν. Ὅχι ὀλίγοι τῶν πτωχῶν τούτων νησιωτῶν γνωρίζουν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογαί. Ἀπὸ τὰς νεωτέρας διαλέκτους ἐκάλλ' ῖργησαν τὴν Δανικὴν, τὴν Γερμανικὴν, καὶ τὴν Ἀγγλικήν. Τὸ 1810 εἶχαν μεταφράσεις ἀπὸ τινος τῶν ἀρίστων Ἀγγλῶν συγγραφέων.

Αἱ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τούτου διαδεδομέναι γνώσεις εἶναι τὸσον μᾶλλον ἐκπληκτικαί, καθόσον, διὰ τὴν ἐκ τῶπου εἰς τόπον ἀπέστασιν, διὰ τὰς προερχομένας ἀπὸ τὴν χιόνα καὶ τὴν δυσκρασίαν τοῦ καιροῦ συχνὰς διακοπὰς τῆς συγκοινωνίας, διὰ τὴν ἀνάγκην εἰς τὴν ὁποίαν ὅλοι εὐρίσκονται νὰ ἐργάζωνται σχεδὸν ἀδιάκοπως πρὸς διατήρησιν ἑαυτῶν, καὶ δι' ἄλλας περιστάσεις, οἱ Ἰσλανδοὶ δὲν δύνανται ν' ἀκούσθῃσιν ἐκτεταμένοντι σύστημα δημοσίου ἐκπαίδευσως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ διάδοσιν τῶν γνώσεων ἐξαρτῶνται ὅλως διόλου ἀπὸ τοῦς ἰδιωτικοῦς αὐτῶν πόρους καὶ οἰκιακὰς ἐξείας. Τὸ 1810 ὑπῆρχε μία μόνον δημόσιος σχολὴ καθ' ὅλην τὴν νῆσον.

Αἱ ἀραταὶ τέχναι δὲν ἐκκαλλιεργήθησαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν μετὰ τὴν αὐτὴν ἑξέασιν ὡς ἡ φιλολογία. Μολονότι ἀπὸ τοῦς ἀρχαίους νόμους τοῦ τόπου ἡ μουσικὴ, ὡς καὶ ἡ ποίησις, ἐγένετο κλάδος τῆς κοινῆς ἐκπαίδευσως, ἡ μουσικὴ τῶν ὁμῶς διέμεινε στάσιμος καὶ ἀπλου-

στάτη, ἢ μᾶλλον βάρβαρος. Καὶ ἡ ζωγραφικὴ δὲ καὶ ἡ γλυπτικὴ δὲν ἔκαμαν περισσοτέρας προόδους. Πλὴν δίκαιον εἶναι νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ περιβόητος νεώτερος ἀγαλματοποιὸς, Thorvaldson, ὅστις διέτριψε τὸσον πολὺν χρόνον εἰς τὴν Ῥώμην, ἔπαιτο μόνον τοῦ μεγάλου Κανόβα δευτέρος, ἐγεννήθη ἀπὸ Ἰσλανδόν.

Ἐκδέσαντες τὴν φιλιαναγνωσίαν, περιεγράψαμεν ἤδη τὴν κυριωτέραν διασκέδασιν τῶν ἀνθρώπων τούτων. Ἄλλην διατριβὴν ἔχουν, συνεχόμενοι ὁπόταν εἰκαιρῶσι, νὰ διηγῶνται πρὸς ἀλλήλους τὴν ἱστορίαν τῶν παρεληλυθότων, ἕστε, μέχρι τῆς σήμερον, δὲν εὐρίσκεις Ἰσλανδόν, ὅστις δὲν γνωρίζει καλὰ τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του. Ἀπαγγέλλουν δὲ καὶ στίχους εἰς τὰς πανηγύρεις των, ὅπου γενικῶς δὲν πίνουν εἰμὴ σκεῖα· σμὰ τι ἀπὸ ἔθωρ καὶ γάλα. Γνωρίζουν μὲν δι' ὅρφα ευφυὴ χαρτοπαίγνια, ἀλλὰ ποτὲ δὲν παίζουν δι' ἀργύριον.

Ἡ κοινὴ τροπὴ τῶν πολιτισμένων τούτων χωρικῶν εἶναι ἀθλιωτάτη. Ἄρτον πολλάκις δὲν ἀπογεύονται διὰ μῆνας, καὶ ὁ τὸν ὁποῖον δὲ τρώγουν συνίσταται ἀπὸ ὄξυνα παξιμάδια, καὶ ἀπὸ σκληρὸν βρίζινον ψωμίον, ἐκ τῆς Κοπενάγης εἰσαγόμενα. Ἰχθύες εἶναι τὸ κυριώτερον τῶν ἀπ' αὐτοῦς ἀναλισκομένων εἰδῶν, τρώγουν δὲ καὶ τὸ κράς θαλασσίων λύκων καὶ φαλαινῶν. Εἰς μεγάλους κινδύνους ὑπέκεινται, ἐνῶ ἀλιεῖον εἰς τὰ θορυβώδη πελάγη των· μολονότι δὲ ἀπαντοῦν αὐτοὺς με γενναιότητα, δὲν τοὺς λανθάνει ὅμως ποσᾶς ἡ ὑπαρξίς των. Ὅποταν σηκώνονται ἀπὸ τὸν αἰγιαλὸν, ἐκβάλλουν εὐλαβῶς τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς των, ψάλλουν ἐκ συμφώνου ἔμνον τινα σύντομον, καὶ με προσευχὴν παραδίδουν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἐλεήμονα τοῦ Παντοκράτορος ὑπεράσπισιν.

Πρωτωπικᾶς, οἱ Ἰσλανδοὶ δὲν εἶναι οὔτε δυνατοὶ οὔτε ὠρατοὶ· κατὰ τὴν διάθεσιν αὐτῶν λέγονται πρῶτοι, σκεπτικοί, καὶ σοβαροί· δὲν ἔχουν ευθυμίαν θορυβώδη, ἀλλὰ σώφρονα, μετριασμένην ἡλαρότητα, ἥτις εἶναι καλητέρα, καὶ διαρκεὶ πολὺ μᾶλλον. Ἡ φιλοξενία, καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν, εἶναι μία ἀπὸ τὰς πολλὰς ἀρετὰς των. Δὲν ὑπάρχει λαὸς εἰς τὸν κόσμον περισσώτερον προσκολλημένος εἰς τὴν πατρίδα του, τὴν ὁποῖαν, ψυχράν, θυελλώδη, καὶ ἔρημον, τὴν προτιμοῦν πάσης ἄλλης χώρας. Τῆς Ἰσλανδίας ὁ σημερινὸς πληθυσμὸς λογαριάζεται ὡς πεντήκοντα χιλιάδες.

Τῶν ἀνω εἰρημίων θερμῶν πηγῶν τῆς Ἰσλανδίας ἐμπορεῖ νὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης λεπτομερὴ περιγραφὴν εἰς Σελ. 135 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ἀποθήκης.

ΟΣΤΙΣ, ὀλίγα ἔχων, χρειάζεται ἀκόμη ὀλιγώτερα, εἶναι πλουσιώτερος τοῦ πολλὰ μὲν ἔχοντος, ἐπὶ δὲ πλειότερα χρειάζομένου. Κρέμεται ἡ ἀληθινὴ ευχαρίστησις ὅχι ἀφ' ὅσα ἔχομεν, ἀλλ' ἀφ' ὅσα ἐπιθυμοῦμεν· ἀρκετὰ εὐρύχωρος ἦτον ὁ πῖθος διὰ τὸν Διογένην, ἀλλ' ὁ κόσμος δὲν ἔχωρει τὸν Ἀλέξανδρον.